

VIOLENȚA ÎMPOTRIVA FEMEILOR -

Informații utile

Ce este?

Din Convenția de la Istanbul (2011):

1. cu expresia "violența împotriva femeilor" se are în vedere o încălcare a drepturilor omului și discriminarea împotriva femeilor, care include toate actele de violență bazate pe gen care cauzează sau sunt susceptibile de a provoca vătămări sau suferințe de natură fizică, sexuală, psihologică sau economică, inclusiv amenințări cu astfel de acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate, atât în viața publică, cât și în cea privată;
2. expresia "violență domestică" înseamnă toate actele de violență fizică, sexuală, psihologică sau economică care au loc în familie sau în nucleul familial sau între actualii sau foștii soți sau parteneri, independent de faptul dacă autorul unor astfel de acte împarte sau a împărțit aceeași reședință cu victima;
3. termenul "genul" se referă la roluri, comportamente, activități și atribute construite social pe care o anumită societate le consideră adecvate pentru femei și bărbați;
4. expresia "violența împotriva femeilor bazată pe gen" înseamnă orice violență îndreptată împotriva unei femei sau care afectează în mod disproporționat femeile;
5. prin "victimă" se are în vedere orice persoană fizică care suferă actele sau comportamentele menționate la punctele 1 și 2 de mai sus; cu termenul "femeie" se are în vedere, de asemenea, fete sub vârsta de 18 ani.

VIOLENȚĂ DOMESTICĂ

Violența domestică sau violența în cuplu este o combinație de violență economică, fizică, psihologică sau sexuală

care coexistă sau se urmează reciproc într-o spirală (Baldry, 2008).

VIOLENȚĂ PSICOLOGICĂ

Include:

- atitudinile intimidante, amenințătoare, hărțuitoare și denigratoare din partea partenerului, și
- tactici de izolare de prietenii, rude, locuri, obiceiuri.

Poate provoca un proces de distrugere morală reală care poate duce femeile la pierderea STIMEI DE SINE.

VIOLENȚĂ FIZICĂ

Utilizarea oricărui act care vizează rănirea sau sperierea victimei și, în majoritatea cazurilor, provoacă vătămări și în general daune fizice cauzate nu accidental și prin diferite mijloace .

Agresiunea fizică nu este doar o acțiune violentă, ci și orice contact sau abordare fizică pentru a speria și intimida victima.

VIOLENȚĂ SEXUALĂ

Violența sexuală este o crimă comisă de cei care își folosesc forța, autoritatea sau un mijloc de asuprire prin forțarea actelor, abuz sau amenințări (explicite sau implicite) de a comite sau suferi acte sexuale împotriva voinței.

VIOLENȚĂ ECONOMICĂ

Atitudini care vizează prevenirea partenerului de a fi independent din punct de vedere economic cu scopul de a-l putea controla.

De exemplu:

- împiedicarea căutării unei munci
- privarea sau controlul salariului,
- controlul managementului economic în viața cotidiană .

STALKING (ACTE PERSECUTIVE)

Se referă la o serie de acte persecutorii repetate

care generează în victimă o stare de anxietate și frică atât de puternică încât o forțează să-și schimbe obiceiurile de viață.

Pot fi:

apeluri telefonice continue, mesaje, bilețele, scrisori, pândă, cereri de întâlnire, cadouri nedorite, etc..

Atunci când are loc o persecuție prin utilizarea internetului, a e-mailului, a rețelelor sociale etc. este vorba de cyberstalking.

VIOLENȚĂ ASISTATĂ

Se verifică atunci când copiii și minorii sunt martorii unui comportament violent, de orice fel, față de o figură de referință, adultă sau minoră.

Asistarea la violență poate genera o serie de simptome psihofizice care includ tulburări de somn sau de alimentație, precum și traume psihologice, cu consecințe importante pe termen scurt și lung.

Îndem să credem că copiii foarte mici nu pot fi victime pentru că nu sunt încă capabili să înțeleagă: în realitate, și ei percep și suferă climatul de tensiune și frică care este stabilit în casă și care își trăiește propria mamă.

VIOLENȚA DOMESTICĂ: MĂSURI/REMEDII ÎN TEMEIUL DREPTULUI PENAL

SURSE DE REGLEMENTARE PRIVIND VIOLENȚA

Convenția pentru Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor (CEDAW), adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 18 decembrie 1979, este ratificată de Italia prin Legea nr. 132/1985

Convenția Europeană pentru Protecția Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (CEDO), aprobată la Roma la 4 noiembrie 1950 de Consiliul Europei, ratificată de Italia prin Legea nr. 848/1955

Convenția Consiliului Europei privind Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și Violenței Domestice, aprobată în anul 2011, ratificată de Italia prin Legea nr. 77/2013, care a intrat în vigoare la 1 august 2014 (cunoscută sub numele de Convenția de la Istanbul pentru numele orașului în care a fost deschisă spre semnare la 11 mai 2011)

Tratatul privind Uniunea Europeană (Art. 2 și 3 § 3)

Carta Drepturilor Fundamentale (Art. 21) și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pentru care dreptul la egalitate de tratament și nediscriminare este un principiu fundamental (Art. 8)

Directiva 2012/29/UE din 25 octombrie 2012 care introduce norme standarde minime pentru drepturile, asistența și protecția victimelor criminalității (transpusă de Italia prin Decretul legislativ nr. 212/2015, care a intrat în vigoare la 20 ianuarie 2016) și care, în considerentele nn. 17 și 18, oferă definiții ale violenței bazate pe gen și ale violenței domestice

Legea n. 66/1996 Norme împotriva violenței sexuale

Legea n. 154/2001 Măsuri împotriva violenței în relațiile de familie

Legea nr. 38/2009 Măsuri urgente în domeniul securității publice și al luptei împotriva violenței sexuale, precum și în domeniul actelor de persecuție (stalking)

Legea nr. 172/2012 pentru ratificarea și implementarea Convenției Consiliului Europei pentru protecția minorilor împotriva exploatării și abuzului sexual (c.d. Convenția de la Lanzarote) a intervenit, de asemenea, în chestiunea Maltratărilor împotriva membrilor familiei și a coabitantilor și a violenței asistate de minori

Legea n. 119/2013 Dispoziții urgente privind siguranța și combaterea violenței de gen (d. legea privind feminicidul)

Legea nr. 4/2018 Modificările aduse codului civil, codului penal, codului de procedură penală și altor dispoziții în favoarea orfanilor pentru infracțiuni domestice, intrată în vigoare la 16 februarie 2018

Legea nr. 69/2019 c.d. "Cod Roșu"

Legea nr. 4/2021 pentru ratificarea și implementarea Convenției Organizației internaționale a muncii nr. 190/2019 privind eliminarea violenței și molestării la locul de muncă, care a intrat în vigoare la 27 ianuarie 2021

Legea nr. 7/2006 "Dispoziții privind prevenirea și interzicerea practicilor de mutilare genitală a femeilor"

CE ESTE VIOLENȚA DOMESTICĂ ȘI DE GEN?

Abuzurile fizice și psihologice sunt întotdeauna condamnate de lege.

Din 2019 prin legea nr. 69/2019, denumită Codul Roșu, este în vigoare o procedură accelerată de urmărire penală a infracțiunilor de violență, matratări și stalking comise împotriva persoanelor aparținând așa-numitelor grupuri vulnerabile: femei, minori, bătrâni și persoane cu dizabilități.

Legea noastră nu permite nici un tip de violență.

Prin urmare, nu este surprinzător faptul că orice formă de maltratare este pedepsită de sistemul juridic.

Problema este că de multe ori persistă frica de a denunța abuzurile suferite.

În primul rând, trebuie făcută o distincție între formele de violență: nu toate, de fapt, sunt pedepsite în același mod.

În primul rând, violența se consideră folosirea forței împotriva altei persoane.

În acest caz, violența poate da naștere următoarelor infracțiuni:

- bătăi
- leziuni corporale, la rândul lor, pedepsite în mod diferit în funcție de consecințele suferite de victimă.

Violența poate consta, de asemenea, în abuzuri fizice sau psihologice repetate împotriva unei persoane care trăiește cu sau sub autoritatea altora (profesori, instructori, tutori etc.): în astfel de cazuri, violența repetată în timp dă naștere la infracțiunea gravă de maltratare împotriva membrilor familiei sau coabitantilor (art. 572 c.p.).

În cele din urmă, violența poate fi de natură sexuală, atunci când o persoană este forțată să efectueze sau să sufere acte sexuale (art. 609 bis c.p.)

Prin acte sexuale nu se are în vedere numai actul sexual complet, ci și orice implicare a unor părți ale corpului care pot fi definite ca zone erogene.

CINE POATE RAPORTA ACEST TIP DE INFRACTIUNE ȘI ÎN CÂT TIMP?

Orice persoană ofensată care se simte victimă a unei infracțiuni poate depune o plângere la Autoritatea competentă (Poliția de Stat, Carabinieri, Poliția Locală, Guarda di Financiară) sau prin intermediul unui avocat

Violența sexuală poate fi raportată de victimă în termen de 12 luni de la comiterea infracțiunii.

În cazul în care victima agresiunii sexuale este minoră sau coabitantă (nu neapărat soțul), oricine poate depune o plângere, chiar și persoana care a asistat la infracțiune, fără limită de timp. În aceste cazuri, de fapt, infracțiunea este urmărită penal de oficiu.

Infracțiunea de maltratamente împotriva membrilor familiei și a coabiților este urmărită penal de oficiu, adică oricine poate depune o plângere la poliție, chiar și o persoană total în afara violenței și a unității familiale și fără limită de timp.

Odată ce o denunțare/plângere pentru violență a fost depusă, poliția lucrează pentru a aduna cât mai multe dovezi posibil.

Poliția judiciară care dobândește denunțarea persoanei ofensate raportează imediat faptele procurorului, inclusiv și în formă orală, adică, înainte de a trimite informația scrisă uzuală (comunicarea informațiilor despre infracțiune).

Odată cu raportarea faptului care constituie infracțiunea începe faza investigațiilor preliminare, adică perioada de timp dedicată investigațiilor de către Procurorul Public.

Procurorul Public, odată ce a înregistrat știrile despre infracțiune, trebuie să audieze persoana ofensată în termen de trei zile.

Această perioadă obligatorie poate fi prelungită numai dacă există cerințe esențiale pentru protecția minorilor sau pentru confidențialitatea investigațiilor.

În cursul investigațiilor preliminare, poliția judiciară se străduiește să verifice validitatea raportării infracțiunii.

Vor putea deci fi ascultate persoanele informate de fapte, adică cei care vor putea depune mărturie în proces și victima însăși, care va putea să specifice mai bine evenimentele pe care le-a semnalat inițial.

CE SE ÎNTÂMPLĂ DUPĂ TERMINAREA ANCHETEI PROCURORULUI?

Dacă la sfârșitul cercetării se justifică răspunderea penală a persoanei denunțate pentru violență, atunci procurorul va solicita punerea sub acuzare a acuzatului, adică, actualele procesului propriu-zis, în care victima poate fi parte civilă care solicită despăgubiri prin intermediul unui avocat care poate avea dreptul la asistență judiciară gratuită.

Victimele au acces la asistență judiciară în detrimentul statului, indiferent de veniturile lor, atunci când urmăresc în justiție infracțiuni de abuz în familie, violență sexuală, acte de persecuție și atunci când sunt comise împotriva copiilor, pentru infracțiuni de sclavie, prostituție infantilă,

POATE PERSOANA OFENSATĂ SĂ SOLICITE O MASURĂ DE PROTECȚIE ÎMPOTRIVA AGRESORULUI?

Procurorul va putea evalua imediat dacă există motive pentru a solicita judecătorului să emită o măsură asigurătorie, cum ar fi îndepărtarea de la casa familiei sau interzicerea apropierei de locurile vizitate de victimă.

Pentru a evita ca procedurile îndelungate să poată anula o plângere pentru violență sau să agraveze situația victimelor, care sunt deseori sub soarta tortionarilor lor, chiar dacă denunțate (gândiți-vă la femeia care nu poate părăsi casa pentru a scăpa de soțul violent), legea a pregătit câteva măsuri pe care judecătorul le poate lua chiar înainte de a ajunge la o hotărâre.

Cine a depus o plângere pentru violență și dorește să obțină imediat protecție trebuie să solicite aplicarea unei măsuri de protecție pentru a le proteja.

Autoritatea judiciară poate lua măsuri asigurătorii dacă se verifică condițiile:

- îndepărtarea din casa familiei, dacă victima și acuzatul trăiesc sub același acoperiș
- interzicerea apropierei de locurile frecventate de victimă, când există pericolul ca persoana acuzată să persecute persoana ofensată

Cu toate acestea, măsurile asigurătorii sunt dispuse de judecător numai în cazul în care consideră că sunt îndeplinite condițiile legale.

În particular, judecătorul va acorda una dintre măsurile menționate mai sus numai în cazul în care consideră că există indicii grave de vinovăție împotriva reclamantului și în cazul în care există pericolul ca persoana să poată repeta comportamentul ilegal

Aplicarea măsurii asigurătorii, printre altele, trebuie să fie solicitată în mod oficial de către Procurorul Public care este titularul anchetei.

Judecătorul de instrucție preliminară nu poate să o acorde dacă cererea provine de la altă persoană.

Prin urmare, pentru a obține protecție imediată, va fi necesar să se includă în plângere tot ceea ce este considerat util pentru a demonstra posibilitatea ca violența să nu fie un eveniment izolat, ci să poată fi repetată.

De asemenea, trebuie amintit că încălcarea măsurilor asigurătorii constituie o infracțiune autonomă, pedepsită prin articolul 387bis din codul penal. Această regulă a fost introdusă tocmai pentru a consolida protecția victimelor chiar și în cazurile în care dispozițiile Codului Roșu au fost aplicate, dar au fost inefficiente în prevenirea noilor infracțiuni.

VIOLENȚA DOMESTICĂ, MĂSURI ȘI REMEDII ÎN MATERIE DE DREPT CIVIL

- Definim VIOLENȚA DOMESTICĂ: este reprezentată de toate actele de violență fizică, sexuală, psihologică sau economică care apar în cadrul familiei sau nucleului familiar sau între soții sau partenerii actuali sau precedenți, independent de faptul dacă autorul acestor fapte împărtășește sau a împărtășit aceeași reședință cu victima"
- Definim VIOLENȚA DE GENERE: reprezentată de « VIOLENȚA CONTRA FEMEII » respectiv : «orice violență împotriva unei femei, sau care afectează femeile în mod disproporționat », urmărind să reprezinte o formă de discriminare autentică
- Definim ABUZURILE FAMILIARE: comportamentul abuzurilor citate de lege reamintește o categorie specifică de acte de violență, care merită specificații suplimentare, având în vedere reaparitia acestora în procedurile referitoare la minori:

Astfel de comportamente deci pot fi atât cele împotriva partenerului, cât și cele împotriva minorilor, chiar și în forma foarte recurentă a cd „violență asistată”.

Mențiune separată, dar care face parte din sfera abuzurilor în familie, merită acele cazuri în care violența și/sau abuzurile sunt acționate de către descendenți împotriva ascendenților" (Copiii împotriva părinților și/sau nepoții împotriva bunicilor) pentru care sunt fezabile ordinele de protecție de mai sus .

IMPORTANȚA INFORMAȚIILOR CORECTE

Tot mai frecvent se află de noutăți despre femei care se abțin de a solicita protecție legală deoarece există percepția de absență a măsurilor rapide.

Aceasta este totuși informație incompletă și FOARTE periculoasă.

Astfel, dacă este adevărat că cronicile raportează deseori că victima „s-a adresat către autorități..” .”este de asemenea adevărat că informația mediatică ar trebui completată prin evaluarea și evidențierea în acest caz specific a ceea ce s-a blocat în aparatul de intervenție. Evitând astfel de a lăsa zone mari de umbră în care își au rădăcina sentimentele de frustrare și neputință ale victimelor.

Controlul informațiilor evitând ca acestea să rămână parțiale și să devină consecință de ineficiență, este de o importanță fundamentală, deoarece neîncrederea în instrumentele judiciare poate crea mai multe victime printre femeile resemnate la ideea că „este inutil să denunțăm”.

E important informarea în mod capilar ajungând la toate straturile cetățeniei, de la școli la spitale, unde victimele pot primi indicațiile și informațiile în modul cel mai simplu și detaliat posibil pentru a întrerupe ciclul violenței domestice în care se găsesc.

DAR CUM SĂ ÎNTRERUPEM CICLUL VIOLENTEI DOMESTICE?

În primul rând, este bine să demontăm mitul sau stereotipul că „singurul loc de determinare a violenței este Judecata Penală””. Informațiile corecte, de fapt, trebuie să poată ilustra alte remedii decât singurul loc penal la care să apelezi.

În sfîrșit, reforma recentă a procesului de familie a decuplat domeniul de aplicare a protecției împotriva violenței domestice din comisia și depistarea infracțiunii specifice, valorizând funcția particulară a judecătorului familiei care trebuie să constate violența, nu infracțiunea, putînd exista violență chiar și în absența unei conduite penale relevante pentru autor.

Aceasta este una dintre etapele fundamentale al noului cadru juridic care permite judecătorului să verifice violența în faza preliminară a procedurii, pentru a întrerupe ciclul violenței cât mai curînd posibil.

CÂND ESTE SOLICITAT JUDECĂTORUL CIVIL SĂ STABILEASCĂ EXISTENȚA UNUI COMPORTAMENT VIOLENT?

Amintim că, în afară de ordinele de protecție, deja reglementate înainte de reformă prin art.342 bis și ter c.c., și ulterior reorganizate și introduse în disciplina procedurală prin art. 473 bis n. 69 și următoarele cpc, există, de asemenea, proceduri civile pentru separare/divorț cu sau fără copii, precum și proceduri pentru custodia copiilor născuți de cupluri necăsătorite.

Deci, în cadrul acestor proceduri, judecătorului civil, în cazurile în care se anexează comportamente violente, acum este recunoscută oportunitatea amplă de a gestiona timpul procedurii în care este posibil inițierea unei "linii rapide" pentru care este implementată:

- Abrevierea timpului procedural
- Conferirea de largi puteri de oficiu judecătorului (instructori și alții) pentru a permite judecătorului familiei să verifice cu promptitudine violența
- Adoptarea unor măsuri temporare și urgente

Și, de fapt, recenta reformă procedural-civilă a introdus secțiunea "Violență domestică și gen" care permite un răspuns mai imediat la cererea de protecție datorită următoarelor elemente de noutate:

- ANTICIPAREA PRAGULUI DE ALERTĂ
- PREVEDEREA UNEI CĂI RAPIDE PENTRU PROCEDURILE CU ACUZAȚII DE VIOLENȚĂ
- CONSTATAREA VIOLENȚEI ÎN ETAPA PRELIMINARĂ A PROCEDURII
- CONFERIREA DE LARGI PUTERI DE OFICIU JUDECĂTORULUI (INSTRUCTORI SI ALȚII)

CARE SUNT ORDINELE DE PROTECȚIE ÎMPOTRIVA ABUZULUI ÎN FAMILIE ȘI CÂND POT FI SOLICITATE/OBȚINUTE

Ordinele de protecție sunt măsuri asigurătorii acordate la cererea părții, pe baza asumării probabilității pericolului la care este supusă victima (soț sau fost soț, concubin sau fost concubin, unit civil, concubini în diferite calități ca părinți/copii)

Prin urmare, legea prevede că "în cazul în care comportamentul soțului sau partenerul sau altului concubin provoacă daune grave integrității fizice sau morale sau libertății celuilalt, judecătorul, la cererea unei părți, poate adopta prin decret una sau mai multe dintre măsurile menționate la articolul 473 bis 70 cpc

Atenție: condiția prealabilă de concubinaj nu mai este o condiție necesară:

Aceleași măsuri pot fi adoptate, folosind condițiile de precauție, chiar și atunci când coabitarea a încetat": element important de noutate care redefinește ipotezele ordinelor de protecție:

- solicitarea unei părți
- grav prejudiciu integrității fizice sau morale sau libertății;
- coabitare, dar și EX COABITARE (soț, concubin more uxorio, uniți civil, conviețuire în diferit tip părinți/copii)

O NOUȚATE SUPLIMENTARĂ A REFORMEI RECENTE SE REFERĂ LA POSIBILITATEA DE A SOLICITA ORDINE DE PROTECȚIE ȘI ÎN HOTĂRÂRI DE FOND

Ordinele de protecție constată, de fapt, intrarea deplină și legitimă în procedura de merit, precum și judecătorul familiei, în procedura în care a fost însoțită violența, să emită măsurile cele mai adecvate pentru protecția copilului și a victimei, inclusiv măsurile care au același conținut ca cele menționate la articolul 473-bis.70 c.p.c. la ordinele de protecție.

Prin urmare, recursul de a obține Ordinele de protecție poate fi propus fie într-un moment anterior soluționării cauzei de merit (separarea, divorțul, sau regulamentul privind custodia minorilor născuți din cuplu necăsătorit), dar și în așteptarea procedurii menționate mai sus, în fața judecătorului care îi conduce, care îi poate lua ca măsură de precauție în urma unei investigații sumare și cu utilizarea competențelor de anchetă, chiar neoficiale.